Poštnina plačana v gotovini

Sped. in abbon. postale - II Gruppo 70 %

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83-177
PODUREDNIŠTVO:
34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Polletna naročnina . . . . Lir 3.000
Letna naročnina . . . . . » 6.000
Letna inozemstvo . . . . » 8.000
Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXVII. - Štev. 49 (1381) | Gorica - četrtek, 11. decembra 1975 - Trst | Posamezna številka Lir 150

KPI proti slovenskemu šolskemu okraju

Prišla je ura resnice, ko si mora vsakdo prevzeti svoje odgovornosti. Kot je pravilno zapisal Katoliški glas v prejšnji številki, so naše demokratične in krščansko usmerjene organizacije odločno podprle naravno in samo po sebi razumljivo zahtevo po samostojnem šolskem okraju. Prav tako so to bistveno zahtevo manjšine podprli razni šolski odbori, kulturne organizacije, tržaška in goriška sekcija sindikata slovenske šole, zavodski svet in združenja staršev.

Od političnih strank je pričakovanje slovenske javnosti v celoti izpolnila Slovenska skupnost, ki je po svojih izvoljenih predstavnikih zahtevala čimprejšnje sklicanje občinskih in pokrajinskih svetov, da zavrnejo predlog dežele o razdelitvi slovenskih šol med razne okraje ter izglasujejo enotno zahtevo manjšine po samostojnem šolskem okraju.

Njen deželni svetovalec dr. Štoka pa je na deželni odbor naslovil vprašanje, kaj namerava ukreniti, da se ta krivični predlog popravi v skladu s posebnimi značilnostmi deželnega ozemlja zaradi prisotnosti slovenskih šol na Tržaškem in Goriškem. Meseca marca je vložil celo zakonski predlog o ustanovitvi posebnega okraja za slovenske šole v deželi.

Socialistična stranka se do danes ni javno izrazila o zahtevi Slovencev po samostojnem šolskem okraju (kar je razumljivo, saj je omenjeni predlog dežele podpisal socialistični odbornik Volpe!), čeprav njeni slovenski člani podpirajo samostojni okraj.

KOMUNISTOM NI ZA NAŠE PRAVICE

Popolnoma pa so razočarali slovenski komunisti, ki slepo sledijo partijski liniji. Zaman je bilo spodbujanje slovenskega dnevnika, sindikata in šolskih svetov. Centralni komite PCI v Trstu je menda zasedal dva dni in razpravljal o tem vprašanju. Končno je potrdil dosedanje stališče, po katerem partija nasprotuje samostojnemu okraju za slovenske šole; s tem je popolnoma razočarala svoje slovenske volivce.

Da bi zakrili javnosti to svoje stališče, komunisti razglašajo v svojih komunikejih po Primorskem, da so za »globalno zaščito manjšine«. S tem želijo pomiriti svoje volivce med Slovenci. Toda kako naj jim verjamejo, da so za njihovo zaščito? Ko se jim nudi krasna priložnost podpreti konkreten ukrep v korist slovenske manjšine, se izmikajo odgovornostim ter zamujajo zgodovinsko priložnost, da nekaj konkretnega za Slovence zahtevajo!

RESNIČNI IN LAŽNI PRIJATELJI

Ob vsem tem prihaja očitno do izraza, da zahteve slovenske manjšine lahko dosledno in brezkompromisno brani samo njeno samostojno politično predstavništvo, v našem primeru naša narodnoobrambna politična organizacija Slovenska skupnost.

Zavzemanje vsedržavnih strank pa je zgolj oportunistično, da lovijo slovenske glasove pri volitvah. Tega, kar se dogaja v zvezi s samostojnim šolskim okrajem, ne bo mogla prikriti več nobena demagogija.

Izkazalo se je to, kar demokratični Slovenci stalno trdimo, da morajo v italijanskih strankah slovenski člani sprejemati odločitve večine, ki je seveda italijanska, tudi kadar so te odločitve proti interesom slovenske narodne skupnosti. Zato morajo sedaj slovenski partijci disciplinirano molčati in ne nasprotovati liniji vodstva, ki je proti slovenskemu okraju!

Prvič po več letih, odkar se javno propagira vključevanje v italijanske napredne stranke, je prišla sedaj na dan dolgo zadrževana diferenciacija med tistimi rojaki, ki v srcu resnično želijo napredek in razvoj slovenske manjšine, in tistimi, ki to trdijo samo v besedah.

Najbolj se je, kot rečeno, razkrinkala PCI in z njo njeni slovenski člani in izvoljeni zastopniki. Kje so ti sedaj, da bi zagnali vik in krik proti deželnemu odboru, KD, levemu centru itd.? Zaman je, da vabijo na razne razgovore o »skupni platformi« za reševanje problemov slovenske manjšine, ko jih je ena sama konkretna zahteva spravila popolnoma iz ravnovesja.

S komunisti bo možno nadaljnje razgovarjanje le, če se tudi dejansko zavzamejo za slovenske zahteve. Ali so v občinskih svetih ter posebno še v pokrajinskem in občinskem svetu v Trstu in Gorici pripravljeni glasovati za samostojen slovenski šolski okraj?

Po 15. decembru bomo videli, ali je njihovo zavzemanje za »globalno zaščito« Slovencev iskreno in dosledno ali pa je le slepilni dim za njihove strankarske namene, ki nimajo nobene zveze z zahtevami slovenske manjšine v Italiji po svobodnem in avtonomnem narodnem življenju.

Med Ljubljano in Trstom...

Podpis jugoslovansko-italijanskega sporazuma o coni B je bil več kot zadosten razlog, da se znova utrdijo že nekoliko zrahljani stiki med Furlanijo-Julijsko krajino in sosednjo Slovenijo.

V ta okvir je postaviti tridnevni obisk odposlanstva naše dežele v Ljubljani, ki se je začel v torek 9. decembra in se je končal sledeči četrtek. Odposlanstvo je vodil deželni predsednik Comelli, sestavljali so ga pa med drugimi še nekateri deželni odborniki, Nereo Stopper za industrijo, Sergio Coloni za finance, Cocianni za prevoze, de Carli za načrtovanje in kot podpredsednik dežele.

Odposlanstvo je povabila ljubljanska vlada, sprejel ga je njen predsednik Andrej Marinc z vladnimi člani in zastopniki slovenskega republiškega zbora. Odposlanstvo iz Trsta je obiskalo tudi slovenskega republiškega predsednika Sergeja Krajgherja in ljubljanskega župana Kovača. Ogledalo si je še industrijska podjetja v Kranju in Velenju. Med obiskom je Comelli sprejel tudi zastopnike italijanske narodne skupnosti v Sloveniji.

SPORAZUM ŠE VEDNO NEJASEN

Nedavni sporazum med Italijo in Jugoslavijo ostaja nejasen in pušča možnosti za širša ali za ožja tolmačenja členov, ki se nanašajo na zamejske narodne skupnosti, slovensko v Italiji, italijansko v Jugoslaviji, oziroma dopušča na vsaki strani njeno »dobro voljo« za ukrepanje v duhu sporazuma.

Tako obstajajo v naši deželi še vedno nerešena slovenska vprašanja in v Slovenski Benečiji še ni dopuščena v šoli niti ura slovenskega pouka. Kot da bi tega naši deželni zastopniki, kot tudi merodajni v sosednji slovenski republiki ne vedeli!

Pač pa je duh omenjenega sporazuma med državama-sosedama prav gotovo važna osnova za razvijanje prihodnjih stikov in sodelovanja ob meji, ki konec koncev naravnost zadeva tudi manjšinske narodne skupnosti na obeh straneh meje. In tudi narobe je res! Manjšinska vprašanja pogojujejo obmejno sožitje, ga ostrijo ali blažijo, najsi se tega mogoče v Beogradu in Rimu, navsezadnje pa tudi v Ljubljani ne zavedajo vedno v zadostni meri.

SPREMENITI ZASTARELA POJMOVANJA

Politika odprte meje in sodelovanja, še prej pa sožitja, je danes gotovo nujnost. To pa pomeni odpraviti zastarela pojmovanja in gledanja, prekositi čustva, ponos, užaljene veličine, zviška gledanje na »manjvredne in manjkulturne« slovanske narodnosti, zapiranje pred spoznavanjem jezika in kulture sosedov, česar je bila knjižna proizvodnja še do nedavnega časa polna.

Ljubljana, staro glavno mesto Kranjske, je danes slovenska prestolnica, najsi tudi pogosto svoje vloge ne vrši zadovoljivo. Danes je tako. Nekoč je bil Trst kot sredozemska prestolnica za vso srednjo Evropo do Dunaja, Prage in Budimpešte najpomembnejše središče.

Trst ima tudi danes še vedno pomembno vlogo, ne samo kot trgovski kraj za jugoslovanske kupce, temveč tudi kot pomorsko in kulturno središče. Svoj položaj pa si bo uspel obdržati in ga razvijati samo z razumno politiko do srednjeevropskega in vzhodnega zaledja. Avstrijski gospodarski krogi na primer so bili pred letom razočarani nad premajhno tržaško pripravljenostjo pritegniti njih blagovni promet prek pristanišča v Trstu.

Zdi se, da uspešno deželno pobudo res pogosto zavirajo pojmovanja, premajhna obveščenost, krajevna nasprotja... Na primer še vedno nerešeno vprašanje prometa iz tretjih držav za Italijo prek železniškega prehoda v Štandrežu, da menda ne bi tekmoval s Fernetiči, s čemer je bistveno oslabljena železniška zveza prek Bohinja za avstrijski promet v tržaško pristanišče, prizadeta poslovna dejavnost v obeh Goricah.

Glede poslovnih odnosov med Trstom in Slovenijo je potrebno spomniti tudi na vprašanje pristanišča Koper. Od Londonskem sporazumu je bila pred leti z jugoslovanske strani izražena tudi želja po posebni jugoslovanski coni v tržaškem pristanišču, kar pa so takrat pristojni tržaški krogi srdito zavrnili. Govorila so pač čustva. Od tedaj se gradi pristanišče v Kopru in tega Trst ne more več preprosto spregledovati.

Škoda, da ni prišlo do zbliževanja in iskanja sodelovanja ob meji že proti letu šestdeset. Ustanovitev naše dežele bi našla potem že pripravljene temelje. Pripravljene namreč v tem, da bi pristojni krogi boljše spoznali in dojemali slovensko gospodarstvo in kulturo, da bi se tudi široka italijanska javnost pri nas seznanila z osnovnim znanjem slovenščine in bolje navezala stike, poslovne ali kulturne, s svojim najbližjim sosedom.

Zasedanje Ekumenskega svéta Cerkvá

V glavnem mestu vzhodnoafriške države Kenija v Nairobiju se je 10. decembra zaključilo peto zasedanje Ekumenskega svéta krščanskih ‚Cerkvá. Katoliška Cerkev ni član tega svéta, ima pa v njem stalnega opazovalca.

Sv. oče Pavel VI. je udeležence pozdravil s posebno poslanico, ki so jo navzoči sprejeli z aplavzom, ni pa bila deležna posebnega odobravanja. Apostolski sedež stoji namreč prej ko slej na stališču, da je Kristusova resnica ena sama in da ni mogoče sprejeti stališča, da se o njej razpravlja z namenom, doseči glede nje neki kompromis.

Značilno za Ekumenski svet je, da se zadnje čase izogiba vsemu, kar bi izzvalo nepovoljno reakcijo v Sovjetski zvezi. Zato je tembolj na tem zasedanju odjeknil poziv, ki sta ga poslala duhovnik Jakumin in laik Regielson, pripadnika ruske pravoslavne Cerkve. »Zakaj ne branite človečanskih pravic, ko se te teptajo v vzhodnih deželah?«, se užaloščena sprašujeta. Pri tem omenjata katoličane v Litvi, baptiste, ki jih sovjetski režim kot versko skupnost sploh ne priznava in razne »oporečnike« znotraj ruskega pravoslavja, ki se ne strinjajo z oportunističnimi stališči patriarha Pimena in nadškofa Nikodema iz Leningrada.

Jakumin in Riegelson jasno obtožujeta svet, da odkar je ruska pravoslavna Cerkev stopila vanj, ni bilo storjeno ničesar v obrambo ruskih kristjanov. Še več: njih položaj se slabša iz leta v leto. Vse krščanske Cerkve bi morale podvzeti konkretne mere: moliti skupno, obvestiti svetovno javnost, sprožiti mednarodno protestno akcijo, braniti pravico do izseljitve (gre zlasti za Jude iz Sovjetske zveze, ki bi radi emigrirali v Izrael), dovoliti uvoz svetopisemskih knjig.

Na obtožbe omenjenih dveh ruskih kristjanov je odgovoril glasnik svéta Jörgen Hilke iz Zah. Nemčije. Dejal je, da Ekumenski svet ni kaka nadcerkev in da je treba zato odločitve sprejemati skupno, vključno rusko Cerkev. Dejal je tudi, da se je marsikaj že storilo v obrambo človečanskih pravic.

Tako se je letos v januarju glavni tajnik Ekumenskega svéta Philip Potter uradno zavzel pri sovjetski vladi za baptističnega pastorja Georgija Vinsa, ki je bil obsojen zaradi verskih motivov. Svet je tudi sprožil akcijo za obrambo človečanskih pravic. Hilke je tudi zagotovil, da bo poziv Jakumina in Riegelsona prišel na dnevni red. Predstavniki ruske Cerkve o tem pozivu ne razpravljajo, ga pa tudi ne oporekajo in ne zanikajo njegove pristnosti.

Zanimiva in značilna je izjava, ki jo je podal zastopnik valdežanov v Italiji pastor Aldo Sbaffi: »Ni dopustno, da bi se za različne dežele jemali različni kriteriji. Če je Ekumenski svet Cerkvá že odločno obsodil kršenje človečanskih pravic v Južni Afriki in Čilu, je sedaj dolžan to storiti tudi v primeru Sovjetske zveze. Drugače bo izgubil svojo verodostojnost.«

Evharistična daritev, ki so jo opravili predstavniki vzhodnih Cerkva na zasedanju svéta krščanskih Cerkva v Nairobiju (Kenija v Vzhodni Afriki)

Odstranitev nemških napisov na Koroškem

Na južnem Koroškem je pred kratkim prišlo v nočnih urah do obsežnih akcij, v katerih so neznanci odstranili številne enojezične nemške napise in popisali javna poslopja z gesli proti načrtovanemu ugotavljanju slovenske skupnosti in v prid izpolnitve 7. člena avstrijske državne pogodbe, v katerem je Avstriji naložena obveza, da zagotovi vse pravice slovenski in hrvaški jezikovni skupnosti.

Narodni svet koroških Slovencev je na svoji seji, katere so se udeležili zastopniki iz vseh dvojezičnih koroških občin, podal posebno izjavo, v kateri zavrača vsak poskus, da bi odgovornost za opravljene nočne akcije naprtili slovenskim krogom. V zvezi z nameravanim ugotavljanjem pa izjavlja, da ga hoče preprečiti z vsemi zakonitimi sredstvi.

Vso odgovornost za nastalo zaostritev na južnem Koroškem pripisuje NSKS avstrijski vladi in avstrijskim strankam, ki so zastopane v poslanski zbornici.

* * *

V avstrijski poslanski zbornici na Dunaju so se v zvezi s proračunsko razpravo razvneli govori tudi o slovenski koroški skupnosti. Pri tem je zanimivo, da je avstrijski zunanji minister Bielka-Karltreu izjavil, da »Jugoslavija doslej k nameravanemu ugotavljanju koroških Slovencev ni zavzela uradnega stališča« (beri: ni protestirala), kar da je očitno znamenje, da jemlje Jugoslavija tako ugotavljanje za avstrijsko notranjo zadevo.

Neprimerna resolucija

Vodja tiskovnega urada pri Apostolskem sedežu Alessandrini je dejal, da je resolucija o sionizmu, ki jo je nedavno odobrila generalna skupščina Organizacije združenih narodov in v kateri je rečeno, da je sionizem neke vrste rasizem »nekonstruktivna«, češ da ne ustreza duhu pomiritve in popuščanja med narodi, kjer je treba spoštovati vse pravice in vse stvarnosti.

Odpravljen radijski prenos maše za Poljake

Poljski škofje so z obžalovanjem sprejeli novico, da je francoska vlada odpravila v radijskih oddajah za Poljake prenos nedeljske maše. V cerkvenih krogih so prepričani, da je bil ta ukrep storjen na željo poljske vlade v znamenju »popuščanja napetosti«. Številna protestna pisma so začela deževati v zvezi s to prepovedjo na francosko poslaništvo v Varšavi.

Nove vatikanske znamke

Vatikanska pošta je 27. novembra izdala dve posebni znamki v počastitev mednarodnega leta žene. Na znamkah sta upodobljena dva ženska obraza s slik italijanskega slikarja Fra Angelica.

Katoličani in nekrščanska verstva

(Ob desetletnici koncilske izjave o odnosih katoliške Cerkve do nekrščanskih verstev).

Pred desetimi leti 28. oktobra 1965 je papež Pavel VI. po odobritvi besedila koncilskih očetov objavil izjavo o odnosih katoliške Cerkve do nekrščanskih verstev. Ta izjava je izredno važna, ker pomeni prelomnico v zgodovini katoliške Cerkve glede na njeno zadržanje in odnose z nekristjani.

IZJAVA II. VATIKANSKEGA KONCILA

»V naši dobi, v kateri se človek dan za dnem vedno tesneje združuje in se veča medsebojna odvisnost, Cerkev z večjo pozornostjo proučuje naravo svojih odnosov z nekrščanskimi verstvi. Razni narodi namreč predstavljajo eno samo skupnost, imajo en sam izvor, kajti Bog je dal živeti vsemu človeškemu rodu na vsem obličju zemlje; imajo tudi en sam skupen cilj: Boga.« Tak je uvod te izjave.

Od najstarejših časov do danes obstaja v različnih narodih neki občutek tajne sile, ki je navzoča v razvoju stvari in dogodkov človeškega življenja. Tako v hinduizmu ljudje raziskujejo božjo skrivnost. V budizmu govorijo o nezadostnosti materialnega sveta. Enako se tudi druga verstva, ki so po svetu, na različne načine trudijo premagati nemir človeškega srca in mu nudijo v pomoč različne poti.

Ko raziskuje skrivnost Cerkve, omenja zadnji koncil vez, s katero je ljudstvo nove zaveze duhovno povezano z Abrahamovim rodom.

Toda načrt odrešenja zajema tudi tiste, ki priznavajo Stvarnika; med njimi v prvi vrsti muslimani. Bog ni daleč tudi od tistih, ki iščejo nepoznanega Boga v prividih in malikih; kajti vse, kar je v njih dobrega in resničnega, je za Cerkev kakor priprava za sprejem evangelija in je dano od Tistega, ki razsvetljuje vsakega človeka, da bi končno imeli polnost življenja.

Katoliška Cerkev ne zavrača ničesar, kar je resničnega in svetega v teh verstvih. Z iskrenim spoštovanjem gleda na njihove načine delovanja in življenja, na njihove predpise in nauk, ki, čeprav se v številnih točkah razlikuje od tega, kar Cerkev sama uči, vendarle neredko izraža žarek tiste Resnice, ki razsvetljuje vse ljudi. Cerkev pa oznanja in mora oznanjati naslednje: Kristus je edina pot, resnica in življenje; v Njem je Bog spravil s seboj vse stvari.

DALJNOSEŽNI POMEN TE IZJAVE

Te uradne trditve II. vatikanskega zbora in slovesne papeževe izjave o nekrščanskih verstvih predstavljajo dogodek izrednega pomena v zgodovini Cerkve, če pomislimo na stališče, ki ga je zavzemala v preteklosti do drugih ver. To toliko bolj, ker so njeno stališče do nekrščanskih verstev često prevevali — očitno iz socialnih, kulturnih, psiholoških, dogmatičnih in drugih razlogov — obsodbe, predsodki, nepoznanje dejanskega stanja, nerazumevanje, poenostavljanje in posploševanje.

Ta izjava II. vatikanskega koncila pa gleda s spoštovanjem na današnje versko izkustvo tudi v drugih verah in se prvič v zgodovini na slovesen način odpoveduje monopolitičnim težnjam Cerkve glede na versko prvino. S tem koncil priznava, da je vprašanje verstev v našem času (latinsko: nostra aetate) dobilo popolnoma novo obliko nujnosti za katoliško Cerkev.

Hkrati nam daje videti, kako se je cerkveno stališče do drugih verstev silno spremenilo. Ta izjava predstavlja za Cerkev korak naprej v srečanju z drugimi verstvi. V svoji obliki je ta izjava vse do danes brez dvoma edinstvena; posledica je poglobljenih zgodovinsko-odrešilnih zaznanj teologije, ki jemlje zares vesoljno odrešilno akcijo Boga v zgodovini človeštva.

Iz tega lahko zaključimo, da bolj pozorna proučitev narave odnosov Kristusove Cerkve do nekrščanskih verstev in ugotavljanje njene dolžnosti za pospeševanje edinosti in dejavne ljubezni med ljudmi in narodi — kot pravi izjava — ne prinaša nobenega načelnega protislovja in nobene bistvene novosti. Novost je samo praktičnega in pastoralnega reda, čeprav je zelo velika in vzbuja na videz začudenje, če ne naravnost celo zaprepaščenja.

Nadaljnja teološka obrazložitev izjave je v trditvi, da predstavljajo različni narodi, v katere se deli človeški rod, eno samo skupnost po svojem izvoru in po svojem cilju, po skupnem in enakem zveličanju in edinosti v slavi, ki ju naklanja Bog. Iz tega izhaja naloga Cerkve, da znova prouči naravo svojih odnosov z nekrščanskimi verstvi na temelju vsega, kar imajo skupnega in kar jih sili živeti skupaj isto skupno usodo.

To nalogo mora Cerkev izvajati predvsem na verskem področju. Res pa je, da danes niso samo duše, ki zahtevajo od vere odrešenje, ampak tudi telesa, človeška oseba v celoti, skupnost narodov, svet, ki postaja enota, zgodovinska stvarnost, ki postavlja temeljno odločitev: ali odrešenje v veri ali odrešenje v brezverstvu.

NARAVA ODNOSOV CERKVE DO NEKRŠČANSKIH VERSTEV

Poglejmo najprej, kakšen je današnji položaj v krščanskem in nekrščanskem svetu! Še nikoli tako kot danes ni imel človek kot duša in telo, to je kot oseba ali kot družbena celica ali svet v celoti svojih posameznikov ali skupnost narodov, kot zedinjeni človeški rod, tako enake potrebe po odrešenju, po popolnem materialnem in duhovnem odrešenju.

Zato se mora tudi narava odnosov Cerkve do nekristjanov izražati predvsem v duhu edinosti in dejavne ljubezni; Cerkev mora prevevati evangeljska skrb ne ugasniti drobne lučke vere in usmerjati nekristjane k popolnosti krščanske vere in njenega zveličavnega poslanstva ob izkoriščanju njihove začasne in delne odrešitvene funkcije. Dolžnost Cerkve je pospeševati edinost in dobrodelnost ter nuditi svetu na bolj uspešen in primeren način Kristusovo odrešenje. V tem je njena velika odgovornost tudi v nekrščanskem svetu.

SADOVI IZJAVE

Še med koncilom, pred objavo izjave »Nostra aetate« je papež Pavel VI. ustanovil posebno vatikansko tajništvo, ki naj bi v dejanju izvajalo navodila te izjave. Prvih deset let delovanja tega tajništva je bilo posvečenih organizaciji, prikazu katoliške Cerkve in njene želje po iskrenem sodelovanju z nekrščanskimi verstvi ter iskanju stičnih točk.

V ta namen je bila imenovana vrsta njenih članov, svetovalcev in dopisnikov, ki žive na vseh delih sveta. Za Jugoslavijo je bil imenovan od jugoslovanske škofovske konference msgr. Tomislav Jablanović, škof iz Sarajeva, ustanovljeno je bilo več komisij pri različnih narodnih škofijskih konferencah; tajništvo objavlja bilten, vodiče za dialog z raznimi nekrščanskimi verami in teološke razprave; imelo je vrsto stikov z nekrščanskimi osebnostmi in mnogo skupnih sestankov.

Pričelo je s setvijo; kot vedno je tudi tu večkrat seme padlo na kamnita tla. Potreben je čas in potrpljenje. Pavel VI. je ob desetletnici tajništva poudaril prav to stran vprašanja: Nasprotna stališča se izravnavajo počasi, nepoznanje, sovražnost in nezaupanje ne izginejo v hipu, do iskrenosti pride po dolgem skupnem odkritem delu; potrebno je potrpljenje in dolga doba. »Zato vztrajajte, mi vas ne bomo nikoli vpraševali po uspehih — je dejal papež. Zavedajte se, da smo katoličani kakor na griču; pod nami je morje rok, ki se dvigajo k nam. Darujmo jim srce in roko!«

R. RUS, Rim

Kronično pomanjkanje žita v Sovjetski zvezi

Letošnji ameriško-sovjetski dogovor o prodaji žita je nedvomno najpomembnejša kapitalistično-komunistična gospodarska pogodba v drugi polovici tega leta. Nemoteno prehranjevanje sovjetskega ljudstva omogoča lahko samo še ameriški kruh, o čemer obveščati domačo javnost pa se sovjetski tisk skrbno izogiba.

O zadnjih žitnih nakupih sovjetski tisk ni namreč ničesar poročal, prav tako kot leta 1972, ko je bila Moskva v ZDA, Kanadi, Argentini in Avstraliji prisiljena kupiti kar 25 milijonov ton pšenice; leta 1973 pa dokupiti še 13,7 milijonov in leta 1974 še 1,8 milijonov.

Sovjetska zveza je letošnjega junija spet nastopila kot največji kupec ameriškega žita in je nabavila v Ameriki 10,2 milijona ton. Pri tem je dala še vedeti, da bi ga lahko kupila tudi več, ko je v Kanadi, Argentini in Avstraliji nabavila še nadaljnje štiri milijone. Sovjetija se tokrat zdi že kar nenasitna. Na seznamu njenih »kupnih želja« se nahaja še nadaljnjih 10 milijonov ton. In edina dežela na svetu, ki lahko tem željam ugodi, je Severna Amerika.

Človek se seveda vpraša, zakaj Moskva ob vseh obsežnih in nepreglednih poljih, s katerimi razpolaga, ne more prehraniti svojega prebivalstva z doma pridelanim kruhom?

Vzrokov je več: številna območja v Sovjetiji so podvržena vremenskim neprilikam, ki jih kljub temu, da komunisti verujejo, da bo znanost rešila vse probleme, ni mogoče predvidevati. Mehanizacija sovjetskega kmetijstva je nadalje še zelo pomanjkljiva in pa — tega si seveda ne bodo nikoli priznali — da je kolektivistični sistem v kmetijstvu zgrešen.

V Sovjetski zvezi pridela namreč 70 milijonov v kmetijstvu zaposlenih ljudi manj kot pa 8 milijonov svobodnih in neodvisnih ameriških farmarjev. Sovjetske gospodarske naložbe v kmetijstvo znašajo 20 % vseh naložb, ameriške pa samo 4%. Sovjetska zveza ima le polovico števila traktorjev, kot jih imajo Združene države. In poleg vsega preprečuje še nenehna korupcija dosledno izvrševanje načrtov sovjetske vlade.

Napori Brežnjeva — on sam je po poklicu kmetijski inženir — da z 20 milijardami rubljev v kmetijstvu poviša pridelek, so propadli. Pomanjkanje kruha v Sovjetiji je zato že kronično. Še latinskoameriški turisti so v Moskvi začudeno gledali, kako ljudje po dve uri čakajo na kruh, na klobaso pa še dalj.

Kruha pojedo Rusi sedemkrat več kot zahodni Evropejci, zato pa temu primerno manj vrednejših jedi, predvsem mesa. Kljub povečani porabi mesa za 20 % so v Sovjetski zvezi še daleč od »golaž-komunizma«, kot si ga je zamišljal Hruščev.

Zahodni izvedenci sodijo, da bo Sovjetska zveza morala leta 1985 uvoziti za celih 50 milijonov ton žita in drugih živil. In bati se je, da dežele Tretjega sveta v Latinski Ameriki, Afriki in Aziji ne bodo vzdržale, če bo Moskva vnaprej pokupila vse svetovne zaloge hrane.

— ip

★

Vrnjena katoliška radio postaja

Portugalski katoličani so imeli v Lizboni svojo radijsko postajo, ki je normalno delovala, dokler ni prišlo 25. aprila lani do spremembe režima. Kmalu potem, ko je prišla na oblast revolucionarna vojaška vlada, so levičarske skupine samovoljno zasedle to postajo in jo začele uporabljati za svojo propagando. Zaman so portugalski škofje pozivali vojaško vlado, naj vsiljence izžene in radio postajo vrne zakonitim lastnikom. Šele ko so levičarji začeli prek te postaje napadati samo vlado, se je le-ta zganila, pa na prav svojski način. Namesto da bi nezakonite gospodarje postaje nagnala, je poslala skupino padalcev, da so razstrelili oddajne naprave. Šele upor nekaterih vojaških enot, podpihovan od skrajnih levičarskih sil, je nagnil vlado, da je zoper upornike odločno nastopila. V sklopu te akcije je prišlo tudi do vrnitve postaje zakonitim lastnikom, tj. portugalskim škofom.

Poimenovanje osnovne šole v Boljuncu

V zadnjih letih, odkar je to možno, so se že nekatere slovenske šole na Tržaškem poimenovale po naših zaslužnih možeh. Oktobra letos je boljunska osnovna šola dobila pozitiven odgovor iz Rima, da bo naša šola nosila ime po domačinu, prosvetnem delavcu, glasbeniku in zborovodju Franu Venturiniju.

Fran Venturini se je rodil v Boljuncu 30. maja 1882, umrl pa je v Ljubljani 18. oktobra 1952. Bil je sin številne obrtniške družine. Nadarjenega fanta so starši poslali na učiteljišče v Koper. Učiteljsko službo je vršil najprej v Predloki pri Črnem kalu, nato v Dolini, potem v Borštu in nazadnje v Ciril-Metodovi šoli pri Sv. Jakobu v Trstu. Ko so bile za časa fašizma ukinjene slovenske šole v Italiji, se je učitelj Venturini zatekel v Ljubljano.

Med vojno so ga na Štajerskem zalotili Nemci in ga izročili Italijanom. Bil je poslan v internacijo v srednjo Italijo, kjer je ostal do konca vojne. Vrnil se je v Trst, kjer je živel do smrti, ki ga je doletela v Ljubljani, kjer je bil slučajno na obisku pri prijateljih. Pokopan je bil v Ljubljani, pred nekaj leti pa so njegove posmrtne ostanke prenesli na pokopališče v Boljuncu.

Fran Venturini pa ni bil le učitelj, bil je predvsem dober glasbenik, plodovit skladatelj in požrtvovalen zborovodja. Z glasbo se je začel ukvarjati v rani mladosti, saj je že kot otrok rad prisluhnil zvokom cerkvenih orgel. Na učiteljišču v Kopru je zbiral dijake, da jih je učil petja in glasbe.

V rodnem Boljuncu je ustanovil društvo in zbor »France Prešeren«. Kjerkoli je učiteljeval, je zbiral zlasti mladino in jo navduševal za našo lepo pesem. Za svoje zbore je priredil mnogo slovenskih narodnih pesmi; znane so številne njegove izvirne skladbe; ustvarjal je za moške, ženske in mešane zbore, solospeve, za šolsko mladino pa tudi za najmlajše iz vrtca. Številne so njegove slovenske maše in druge nabožne pesmi, domoljubne in borbene.

Še in še bi lahko pisali o Venturiniju in njegovem plodovitem delu, o njegovih skladbah za orkester, o zbirkah pesmi, ki jih je sam izbral in izdal in o tistih, ki so jih uvrstili v svoje zbirke drugi, o njegovih rokopisih, o njegovi zapuščini, ki je bogata, a še ne urejena, ker čaka muzikologa, ki naj bi enkrat vse Venturinijevo bogastvo uredil.

Fran Venturini je s svojo pedagoško-glasbeno dejavnostjo mnogo prispeval k naši narodni kulturi, zato so učiteljstvo in njegovi ožji sorojaki-Boljunčani odločili, da se poimenuje šola v Boljuncu po njem.

Tako so se v boljunski šoli že začele priprave za slovesno poimenovanje, ki naj bi bilo v aprilu 1976.

Po vasi vlada precejšnje zanimanje in je tako prav. Vaščani se dobro zavedajo, kaj jim pomeni šola v domačem jeziku in so nanjo ponosni. Zato jim ne bo težko žrtvovati za to slovesnost niti časa niti denarja.

Slovenska pesem iz otroških grl

Ne samo vsakoletna »Cecilijanka«, tudi revija otroških in mladinskih pevskih zborov, ki so ji nekateri že dali ime »Mini« ali »Mala« Cecilijanka, postaja tradicija. Ob prazniku Brezmadežne, svojega ideala in vzornice, se naša mladina zbira v Katoliškem domu ter s pesmijo izraža svoj slovenski izvor, svojo zavzetost za slovensko besedo in svojo ljubezen do domovine.

Revijo je pripravilo Združenje cerkvenih pevskih zborov na Goriškem. Nastopilo je osem zborov. Dvorana je bila nabito polna, saj vsak otrok pripelje s seboj številne družinske člane.

Priložnostne globoke besede je mladini v vzpodbudo in ostalim v razmišljanje povedala naša pesnica Ljubka Šorli. Posamezne skupine napovedovala in povezovala pa je Tanja Hmeljak iz Sovodenj.

Prvi od zborov se je predstavil na odru zbor iz Sovodenj in presenetil s svojo številnostjo. Zapel je pod vodstvom M. Špacapana tri pesmi. Prav tako tri pesmi so zapeli otroci iz Doberdoba. Tudi ti so tvorili veliko skupino. Pripravila jih je Magda Ferfolja. Tretjo pesem »Marko skače« so izvedli ob spremljali orf-instrumentov, kar je bilo za naše občinstvo prava novost.

Nato so prišli na oder števerjanski pevčki. Pod vodstvom učiteljice Anke Černic so zapeli dve pesmi. Ista je pripravila tudi zborček Krmin-Plešivo. Tudi ta je odpel dve pesmi in bil deležen posebnega odobravanja zaradi svoje prisotnosti.

Lep je bil pogled na zbor iz Podgore v tipičnih oblekcah. Vodil ga je učitelj Mladen Uršič in odpel tri pesmi.

Po kratkem odmoru so bili prvi na vrsti otroci z Vrha. Bili so številčno najmanjša skupina, a po glasovih gotovo ne med slabotnimi. Odpeli so tri pesmi. Prav postavila se je mala Miranda s svojim solopetjem in srebrnim glasom. Otroški zbor vodi organist Janez Pavletič.

Morda najbolj številna je bila štandreška skupina, ki jo že vrsto let pevsko oblikuje Elvira Chiabai in se zboru pozna vsklajenost, ki je prišla do izraza v treh pesmih, ki jih je odpel.

Zadnji so prišli na oder člani otroškega zbora »Kekec« iz Gorice, ki so ubrano zapeli tri pesmi, katere je uglasbil dirigent Ivo Bolčina. Po zadnji pesmi so prišli na oder še vsi ostali pevčki in zapeli skupno pesem.

Bilo je nekaj veličastnega videti to morje glav in postav, ki so napolnile veliki oder. Ob pogledu na to mladež je začelo vsem odraslim hitreje utripati srce. Bili smo veseli in ganjeni obenem: ob tako številni udeležbi smo začutili, da bo naša slovenska skupnost tudi v bodoče uspešno kljubovala vsemu, kar bi ji grozilo uničiti narodno bit. - *jk*

Bralci pišejo

Že prejšnji četrtek smo brali v »Il Meridiano«: »All'assessore Mizzau che come ultimo doge di villa Manin ha fatto da padrone di casa nel pranzo d'addio, Ortoli ha anche assicurato l'interessamento della comunità al progettato "Collegio del mondo unito" sul Carso triestino.«

Ko so v naši vaški gostilni to novico prebrali na glas, je eden izmed domačinov, ki ima skoraj vso svojo zemljo tam, kjer bo tista nova »zona franca« in se boji, da ga bodo zanjo osleparili, kakor so osleparili pred leti kmete iz Doline, pa saj ste takrat o tem dosti pisali — rekel:

»Kaj je zdej pej tu? Vsak drugi dan se za ta naš bogi Kras zmislejo ano novo samu de nas bi z njega sprauli se mi zdi! Narprej ežuli, pole rezervati, pa autoporto, pa zona franca in zdej koležo. Naši časniki bi mogli povedat vsaj kaj je ta koležo.«

Zdelo se nam je razumljivo, da boste kaj pisali tudi vi, a do danes niste. Prosimo, da objavite vsaj to pismo. In tudi odgovor, kaj je ta «collegio». Hvala.

V Trebčah, dne 3. decembra 1975

Podpisani:
Trije trebenski mladinci

Pismo smo radi objavili, ni pa nam v goriškem uredništvu o omenjenem »koležu« kaj več znanega. Upamo pa, da bo to pojasnil kak naš dopisnik s Tržaškega, ko bo bral te vrstice.

Kamenčki

Beležimo:

V Gorici smo imeli, lahko rečemo, mesec petja in glasbe. Začelo se je v nedeljo 16. novembra v Katoliškem domu, ko je nastopil Consortium musicum iz Ljubljane in izvajal Haydnove Letne čase. Izredno delo in izredno izvajanje.

Nadaljevalo se je s Cecilijanko. V soboto 22. in nedeljo 23. novembra se je na odru Katoliškega doma zvrstilo 16 zborov od Trsta do Beneške Slovenije. Pri njih je sodelovalo nad 400 pevcev.

Prof. Hubert Bergant je v kapucinski cerkvi imel orgelski koncert.

Zaključili so otroci s svojo pevsko revijo (Malo Cecilijanko) v Katoliškem domu v ponedeljek 8. decembra. Videli smo osem zborov naših malih. Vseh sodelujočih in pojočih je bilo nad 200.

Zaključek: Kdor je gledal filmske posnetke agencije Alpe-Adria na koprski televiziji, je v teh tednih lahko videl razna martinovanja, štante z mandorlatom, vesele sejmarje, razne politike in podobno. Ni pa videl ne slišal o naših ljudeh niti o naših otrokih, ki so tako številni nastopali v zadnjih tednih. Pa so trdili, da bo ta nova agencija služila tudi slovenski manjšini in obveščala svet o njenem življenju.

Ali bomo morali čakati, da se po nauku materialistične dialektike pesem spremeni v mandorlat, da jo zaduha agencija Alpe-Adria?. Želimo namreč bolj razgledano in objektivno poročanje te agencije, ki lahko veliko dobrega naredi.

* * *

V tržaškem tedniku »Il Meridiano« smo brali, da je nabrežinski župan poslanec Albin Škerk stavil ministru Rumorju predlog, naj Jugoslavija odstopi okrog 50 ha gmajne pod Grmado, da bi tako ostala prosta neka pot med Cerovljami in Medjovasjo, češ da to pot kmetje rabijo, sedaj jo pa reže državna meja.

Tržaški tednik meni, da bi tista pot služila predvsem tržaškim nedeljskim izletnikom, ki bi še Grmado pomazali s konzervnimi škatlami in najlonskimi vrečkami. Jugoslovanske oblasti so županov predlog zavrnile. Tako vsaj piše omenjeni tednik.

(r+r)

Dvakrat peš v Rim

20. oktobra je priromal za sveto leto v Rim 50-letni Katalonec Jaime (Jakob) Bergues, doma iz okolice Barcelone. Po poklicu je industrijski risar. Na pot je odšel 15. septembra iz znanega katalonskega svetišča Monserrat. Prehodil je 2.000 km, vsak dan po 50-60. Zanimivo je, da je isto pot napravil prav tako peš v prejšnjem svetem letu 1950.

Lurd vedno privlačen

Tudi letos je bil Lurd za premnoge privlačna božja pot. Obiskalo ga je nad tri milijone in pol romarjev. Zaradi svetoletnega romanja v Rim je upadel obisk iz evropskih dežel (zlasti Italije, Španije in Zah. Nemčije), znatno pa se je povečal dotok iz Azije, Afrike in obeh Amerik, ki so svetoletno romanje povezale z obiskom Marijinega svetišča pod Pireneji.

Jubilej tržaške Marijine družbe

Redke ustanove se lahko ponašajo s tako visokimi jubileji kakor tržaška Marijina družba »Marije milostljive«, ki ima svoj sedež v ulici Risorta, 3. Ni čuda, če je njena 75-letnica privabila v nedeljo 7. decembra v dvorano njihovega doma toliko družbenic in prijateljev, pa tudi najodličnejših gostov, med njimi goriško-tržaškega škofa msgr. Petra Cocolina, škofovega vikarja dr. Lojzeta Škerla in veliko število duhovnikov ter izobražencev.

Tržaške družbenice so se dobro pripravile na ta visoki jubilej in ga proslavile s krasno uspelo akademijo. Vajeni visokodonečih besed, dvoumnih fraz (pravijo, da je to umetnost), ki pustijo dušo prazno in razdvojeno, nam je ta prisrčno domača in tako življenjsko doživeta slovesnost segla do srca.

Najprej se je predstavil na odru zbor Marijine družbe, skavtov in skavtinj, ki je zapel dve pesmi, Marija morska zvezda in Jesenska. Sledil je pozdravni govor voditelja družbe msgr. dr. Jožeta Prešerna, ki je orisal dolgo pot, ki jo je družba prehodila od svoje ustanovitve 22. julija 1899 do današnjih dni.

Njen ustanovitelj je bil duhovnik Anton Štemberger in čez dve leti je družba dobila v najem armensko cerkev za svoje shode in slovesnosti. Strmeli smo nad visokimi številkami, ki jih je predavatelj nizal pred našimi očmi: 1.200 deklet se je že takoj prva leta vpisalo v Marijino družbo.

Msgr. Prešeren je prikazal plemeniti apostolat, ki ga je družba vršila v letih, ko so podeželska dekleta trumoma prihajala v mesto za zaslužkom in so nanje kot jastrebi prežali prekupčevalci z belim blagom, da so neizkušena dekleta omamili z lepimi obljubami in jih nato odvažali v prekomorske dežele, odkoder se niso nikdar več vrnile.

Temu zlu so se junaško postavile v bran družbenice. Organizirano so nastopile na obeh kolodvorih, ob pomolu in kot dobre sestre prestregle podeželska dekleta, jih vodile v Marijin dom, jim preskrbele službe, duhovno hrano in pošteno zabavo za proste ure. Časi so se spremenili, dekleta so se osamosvojila, niso več ogrožena kot v preteklosti, a še vedno potrebujejo Marijinega in božjega varstva, kajti še vedno prežijo nanje skriti sovražniki.

Za pesmijo že pada mrak v dolino je sledila bežna zgodovina družbe po diapozitivih, katerim so zbrane družbenice pozorno sledile.

Prvič se je nato tržaški Marijini družbi predstavil upravitelj tržaške škofije msgr. Peter Cocolin, ki so ga navzoče družbenice sprejele z navdušenim aplavzom. Imel je lep govor v slovenščini. Čestital je družbi ob visokem jubileju ter poudaril, kako morajo tudi Marijine družbe slediti toku časa, se zunanje prenoviti, saj notranji duh ostane vedno isti, da bodo dostopne tudi današnji mladini. Na koncu je prebral še brzojavko sv. očeta, v kateri čestita družbi ob 75-letnici obstoja in ji želi še veliko nadaljnjih uspehov.

Z velikim zanimanjem in prav gotovo tudi osebno doživetostjo so družbenice sledile prizoru Tončke Curkove »Njeno poslanstvo«. Prizor obravnava tragiko naših podeželskih deklet pred 50 in več leti.

V imenu mladine je čestital in pozdravil družbo Ivo Jevnikar, nakar je sledil prizor Antona Novačana »Modre in nespametne device«, ki so ga izvedle skavtinje.

Navdušena »Najvišji vsemogočni Bog« in zahvalna pesem, ki jo je zapela vsa dvorana, je zaključila prisrčno akademijo. Odhajali smo domov prijetno razpoloženi in duhovno bogatejši na spoznanju, da je pravo veselje le tam, kjer vlada Bog in nam po Mariji deli svoje milosti.

Ob tej priložnosti je Marijina družba izdala lično in zelo zanimivo brošuro o svojem delovanju. - *Z. P.*

V Ricmanjih bo **v nedeljo 14. decembra**

ZAKLJUČNA SLOVESNOST

ob 70-letnici župnije 1905-1975

Spored:

- **Ob 15.30 sv. maša zadušnica** za vse pokojne župljane in duhovnike, zlasti še za vse žrtve obeh vojn.
- **Ob 16.30 odkritje in blagoslovitev** dveh spominskih plošč vsem vojnim žrtvam in duhovnikom v župniji.
- **Ob 17. uri sporminska proslava** v Baragovem domu. Beseda in pozdrav zastopnika župnije, petje in deklamacije domače mladine, nastop pevskega zbora iz Škednja. — Sledi prijateljsko srečanje v Domu. Prisrčno vabljeni!

Vedenje pri mnogih pogrebih

Smrt odločilno poseže v življenje prizadetega človeka, ki se znajde pred usmiljenim, a tudi pravičnim Bogom. Dati mora obračun o svojem zemeljskem življenju. Smrt prizadene tudi družino, ki je zgubila očeta, mater, hčerko, sina in določen krog sorodnikov ter prijateljev in znancev.

Pride ura pogreba. V Trstu so skoraj vsi pogrebi iz kapele glavne bolnišnice. Pogrebi se vrstijo kot na tekočem traku: vsake četrt ure eden. Najožji sorodniki so zbrani ob krsti v sobici. Prijatelji in znanci prihajajo kropit in izražat sožalje. Potem se umaknejo med množico ljudi, ki čaka na različne pogrebe.

Med to množico pa ni prav nič razpoloženja in vedenja kot bi ga pričakovali ob tako resni uri kot je pogreb. Znanci se srečujejo in rokujejo. Glasno govorijo, sliši se celo smeh. Če ne bi bilo na dvorišču pogrebnih voz, bi človek mislil, da je prišel na trg ali med ljudi, ki čakajo na prijetno prireditev. To glasno govorjenje sega v sobice med ljudi, ki doživljajo zadnje trenutke z umrlim. Lahko si mislimo, kako jim je pri srcu.

Če gremo na pogreb, bodimo spoštljivi do umrlega in pokažimo sočutje s prizadetimi. Kako na mestu je v tem primeru molitev za božje usmiljenje za umrlega in beseda tolažbe za sorodnike. Hočemo biti olikani ljudje. Pokažimo to tudi pri pogrebih. - *Zk*

Iz Beneške Slovenije

Slovenska Benečija umira

Že nekaj desetletij je žalostna pesem: Benečija umira. To potrjujejo statistike vsak dan. Npr. v občini Podbonesec se je letos rodilo troje otrok, umrlo pa osem oseb. V Prosnidu so zaprli otroški vrtec, ker je premalo otrok.

Zaradi tega imajo prav tisti, ki trdijo, da je življenjski problem v Beneški Sloveniji prav upadanje prebivalstva. Upadanje je treba zajeziti, sicer bodo zaman vsa javna dela v tamkajšnjih dolinah. Rešitev je le ena: nuditi domačinom možnost zaposlitve doma ali vsaj blizu doma z novimi industrijskimi pobudami. Samo pospeševanje kmetijstva ne bo rešilo problema.

Divji prašiči v Benečiji

Že nekaj let opažajo, da se množi število divjih prašičev v Nadiških dolinah. Sredi oktobra se je pojavila številna čreda teh živali v gozdu blizu Stare gore; bilo jih je kakih 50. Nad nje so se spravili domači lovci in jih osem ustrelili. Nekaj te pečenke je gotovo ostalo tudi za sv. Martina.

Ekološki problemi na področju Doline in Brega sploh

Glede na relativno majhno ozemeljsko razsežnost dolinske občine jo lahko prištevamo med najbolj industrializirane v Italiji, saj se na njenem ozemlju razprostira protežni del tržaške industrijske cone. To dejstvo in pa konkretna ugotovitev, da posamezni industrijski objekti niso nameščeni po kakih racionalnih prostorskih kriterijih in zgrajeni po sodobnih tehnoloških pridobitvah glede preprečevanja onesnaževanja okolja ter zdravstveno neoporečnih delovnih pogojev, nam zgovorno dokazujeta, kakšni morajo biti zunanji življenjski pogoji v najbližjih naseljih živečega prebivalstva ter delovni pogoji znotraj posameznih objektov.

Kot odraz splošne zaskrbljenosti nad takšnim stanjem in razvojem je bilo lani ustanovljeno Društvo za varstvo okolja s posebnim ozirom na področje Brega. Med drugimi cilji si je zastavilo nalogo kritično spremljati vsakovrstne nasilne posege v tukajšnje okolje ter seznanjati javnost in pristojne upravne in oblastne ustanove o negativnih posledicah omenjenih pojavov.

Največje ekološke probleme povzročajo predvsem tile objekti: čistilnica Aquila-Total, tovarna Velikih motorjev, prekuhovalnica živalskih kosti ITLOC ter naftovodne naprave od rezervoarjev pa do močnih vibracij črpalk.

Danes se bomo od bliže dotaknili problema naftnih hranilnikov in njihove možnostne nevarnosti za bližnje hiše in vasi kot za celotno naravno okolje. Nedavni požar je pokazal, kaj vse se lahko zgodi, če se ne pomisli pravočasno in ustrezno ukrepati. Vročina, ki so jo tedaj sprožili goreči rezervoarji, je povzročila škodo na rastlinstvu daleč naokrog in bi v drugačnih vremenskih okoliščinah lahko imela vse hujše, če ne celo katastrofalne posledice na stavbah in samih ljudeh.

Zato moramo biti odslej zelo previdni in daljnovidni, da se ne bi kaj podobnega zgodilo v bodočnosti. To pa zaradi tega, ker ima družba SIOT še nezaseden večji pas zemljišča proti vasi Dolina, na katerega bo prej ali slej hotela namestiti nove naftne hranilnike. To bi pa bilo skrajno tvegano in odgovorno dejanje. S tem v zvezi naj povemo še to, da nobena zavarovalnica noče zavarovati stavb in poseštev za primer požara naftnih hranilnikov.

V prepričanju, da tolmačimo splošno zaskrbljenost prebivalstva predvsem Doline in Domja, smatramo za svojo dolžnost, da na to nevarnost ponovno opozorimo javnost in pristojne oblasti, katerim priporočamo, naj v okviru svojih pristojnosti storijo vse, da se prepreči postavitev novih naftnih hranilnikov pred samo naselje, napeljavo novih naftovodov čez naše področje in vsakršno javno ali prikrito namero, da bi obstoječe hranilnike za surovo nafto uporabljali za skladiščenje raznih naftnih derivatov zlasti čistega bencina. V primeru potrebe bi morali delovati vsi varnostni sistemi, ki do sedaj niso.

Vsakršna rešitev, ki bi dovoljevala postavljanje novih industrijskih ali obrtniških objektov, bi ne ustrezala pričakovanjem prizadetega prebivalstva ter tega splošnim koristim. Nasprotno, zaradi posebne lege omenjenega pasu ter oblike področja (visoko pobočje Griže nad Dolino), bi namestitev takšnih objektov prinesla Dolini in drugim sosednjim prebivalcem nove škodljive nevšečnosti zaradi ropota, vibracij in podobnega kot se dogaja s tovarno Grandi Motori. Zaradi vseh omenjenih razlogov varnosti, zdravja in drugih ne moremo zavzeti drugačnega stališča in zato smo proti vsakršni obliki industrializacije tega pasu, kajti »čiste« industrije ni nobene.

O tem problemu je Društvo za varstvo okolja razpravljalo na širšem sestanku svojih članov in katerega se je udeležil tudi občinski odbornik za zdravstvo. Govor je bil tudi o bodočem programu delovanja društva, ki želi nadaljevati z lani začetim delom na ekološkem področju v povezanosti in sodelovanju z vsemi krajevnimi prosvetnimi društvi in drugimi dejavniki, zlasti dolinsko občino, s šolami ter s sorodnimi ustanovami tako tu pri nas (posebno z ono v Miljah, kjer imajo podobne probleme) kot v sosednji Sloveniji, kjer so na tem področju storili že pomembne korake naprej.

Društvo za varstvo okolja v Dolini

Morski ribolov v naši deželi

Skoro 2.300 oseb se v Furlaniji-Julijski krajini poklicno ukvarja z morskim ribolovom. Število ribiških ladij se v zadnjih letih praktično ni povečalo, bistveno pa se je izboljšala oprema. Do tega je prišlo predvsem zaradi finančne pomoči deželne uprave, ki je prispevke namenila tako zadrugam kot tudi posameznikom. Ribiči naše dežele nalovijo letno približno sedem milijonov kilogramov rib v vrednosti 5 milijard lir.

V tržaškem pomorskem odseku, ki je pristojen za področje od Milj do Devina, je vpisanih 393 ribiških čolnov, ki imajo povečini manj kot deset ton nosilnosti. Ob koncu leta 1973 je bilo vpisanih 390 čolnov, torej trije manj. Ribiči s tega področja so v letu 1974 nalovili skupno štiri milijone 170.000 tisoč kg rib, od tega tri milijone v obalnih vodah. Milijon in 230 tisoč kg pa pripisujejo atlantskemu ulovu.

V tržiškem odseku so lani zabeležili ulov več kot 3 milijonov kg rib za skupno vrednost dveh milijard lir. Leta 1973 je bil ulov za 350.000 kg manjši.

Večji del ulova v Furlaniji-Julijski krajini je namenjen domačemu trgu. Do lanskega leta so znatne količine plave ribe izvažali v Francijo za potrebe prehrambene industrije. Zaradi ostrega nasprotovanja francoskih ribičev pa se je ta izvoz zdaj zmanjšal na minimalne količine.

Nič pa ni znanega o velikosti proizvodnje klapavic na področju med Grljanom in Devinom, ki spada v pristojnost tržaškega pomorskega odseka. Na področju deluje 14 podjetij, ki pa usmerjajo skoro vso proizvodnjo na druga tržišča, predvsem v južno Italijo. Poleg tega gojijo v Gradežu tudi ostrige, ki pa so vse prav tako namenjene drugim trgom v državi.

Pogled v notranjost cerkve sv. Magnusa v Kemptenu

Širite „Katoliški glas“

JOŽE JURAK

Ekumensko potovanje po južni Nemčiji

(13)

Danes evangeličani v Kemptenu niso v večini. Po številu jih prekašajo katoličani, ki imajo v posesti cerkev sv. Lovrenca. Toda najstarejšo cerkev mesta, cerkev sv. Magnusa, je uspelo pridržati evangeličanom.

Čeprav sv. Magnus kot misijonar v Kemptenu ni uspel, njegovo delo ni zamrlo. Že leta 745 je poslal opat Otmar iz St. Gallena novo skupino menihov. Med njimi je bil tudi Audogar, prvi opat samostana v Kemptenu. Leta 752 je bila zgrajena tudi samostanska cerkev.

Že v času cesarja Karla Velikega (umrl leta 814) je štel samostan 50 do 70 menihov, ki so bili vsi plemiškega pokolenja. In tako je ostalo do leta 1802, ko je v času napoleonskih vojn württemberški kralj — po veri protestant — samostan dokončno razpustil.

Cerkev in samostan sta v času svojega obstoja marsikaj hudega doživela. V 10. stoletju so ju opustošili Madžari. Kasneje so samostansko poslopje ločili od cerkve, cerkev pa je z mestno hišo postala središče starega dela mesta, ki je leta 1289 pod kraljem Rudolfom Habsburškim postalo svobodno.

V 15. stoletju so cerkev prenaredili. Iz zgodnjeromanske je postala poznogotska. Nato pa je prišel čas Lutrove in Zwinglijeve reformacije. Kot pri nas kmečki upori, so se opatu Sebastijanu uprli kmetje in samostan oropali. Opat je pobegnil in se zatekel v grad Liebenthann. Priložnost je nato izrabil župan Gordian Seuter in dosegel, da se je opat odpovedal pravicam nad mestom za 30.000 goldinarjev.

Istočasno je bila v mestu odpravljena sv. maša, namesto nje pa so uvedli pobožnost zadnje večerje pod obema podobama. Le klarise so tedaj ostale zveste stari veri.

Pastor Scholz nam je nato povedal, kako so ljudje leta 1533 glasovali za odpravo podob in oltarjev v cerkvi sv. Magnusa. Na vprašanje, ali »naj ostanejo podobe v cerkvah«, so odgovorili v veliki večini, da »jih je treba v soglasju z augsburško veroizpovedjo odpraviti«. Tako so odstranili šest gotskih oltarjev iz cerkve ter jih sežgali, freske pa prebarvali z apnom. Šele leta 1970 so te freske znova obnovili.

»To je črna kronika naše cerkve,« je k vsej tej protestantski zagnanosti dejal pastor Scholz. Toda časi so pač bili taki: v Ljubljani je tedaj škof Tomaž Hren zažigal na grmadi slovenske knjige luteranskih pisateljev.

Lahko bi se nad vsem tem dogajanjem pohujševali, toda časi se ponavljajo. Povsod, kjer danes vladajo diktature, naj bodo z desne ali leve, so prepovedani časopisi, knjige in revije, ki režimu niso všeč. Tudi Jugoslavija ima zakon, da je prepovedano vnašati knjige in časopise, ki so v slovenskem (oz. srbohrvaškem) jeziku izšli v tujini ali zamejstvu in jih Beograd ni odobril.

Torej ista nestrpnost kot v času reformacije ali protireformacije. Samo da za eno imamo besede obsodbe, za drugo pa ne. Kajti za preteklost ni treba imeti poguma, da jo obsodimo, v kolikor ni ravnala prav, za sedanjost pa ga marsikateremu primanjkuje.

POSTANEK V INNSBRUCKU

Z ogledom cerkve sv. Magnusa je bilo naše ekumensko potovanje po južni Nemčiji dejansko končano. Pastorju Scholzu smo stisnili roko v slovo, hvaležni za vse, kar nam je pokazal in povedal.

Od Kemptena do avstrijske meje ni več daleč. Važnejši kraj pred mejo je Füssen z več mogočnimi gradovi v okolici, ki so vredni ogleda, toda čas nam tega ni dovoljeval. Ko smo bili enkrat čez mejo, nas je sprejela Severna Tirolska.

Na sporedu smo imeli še ogled cistercijanskega samostana v Stamsu, kjer je opat Slovenec p. Bernard Slovša. Tudi nekaj drugih patrov je Slovencev. Pred letom 1945 so živeli v Stični; novi režim je cistercijanom vzel skoro vse, zato so se mnogi zatekli v tujino in v njej ostali.

Pozna ura pa je svetovala, da gremo naravnost v Innsbruck in da obisk Stamsa odložimo za kdaj pozneje. Namestili smo se v hotelu v starem delu mesta.

Naslednje jutro smo se zadnjič zbrali pri občestveni sv. maši. V svoji sredi smo imeli novomašnika iz Slovenije Antona Stropnika iz mariborske škofije. Prav tisto jutro je prispel iz domovine, da nadaljuje študije na znani jezuitski univerzi v Innsbrucku; obenem pa bo skrbel tudi za slovensko kolonijo v tem mestu.

Innsbruck (naši predniki so mu rekli tudi Inomost) je simpatično mesto, niti ne velemesto. Čar mu daje zlasti stari del s palačo imenovano »Zlata streha«, z dvorno cerkvijo, cesarsko palačo in stolnico sv. Jakoba.

Cesar Maksimilijan I. je bil v Innsbruck ves zaljubljen. Več se je mudil tu kot na Dunaju. Zato je dal v začetku 16. stoletja postaviti mogočno poslopje — Hofburg — cesarsko palačo. Tudi pokopan je želel biti v Innsbrucku, zato si je že za življenja v dvorni cerkvi (Hofkirche) dal postaviti mogočno grobnico iz marmorja (sarkofag). Toda počitka v njej ni našel, ker je umrl na Dunaju in Dunajčani niso dovolili, da bi posmrtne ostanke prenesli v mesto ob Inni.

(Drugič naprej)

Prvi in do sedaj edini slovenski podžupan mesta Gorice

Morda smo tudi mi kot kronisti zagrešili precejšnjo napako, ko smo o smrti odvetnika dr. Nikolaja Tonklija, ki je pred meseci v visoki starosti umrl v Gorici, le mimogrede poročali. Sedaj smo prejeli iz Sev. Amerike dopis od našega goriškega rojaka, ki nam dr. Tonklija predstavi v zelo svetli luči. Takole piše:

Dr. Nikolaj Tonkli je bil v času september 1943-maj 1945 podžupan v mestu Gorica. Pokojni je bil tih in skromen javni delavec, ki ni nikoli silil v ospredje. Pred njegovo poštenostjo in značajnostjo so se klanjali tudi najbolj zagrizeni fašisti. Bil je vedno pripravljen stopiti na branik slovenskih pravic, tudi takrat ko je bilo to življenjsko nevarno in skrajno nepopularno; v časih, ko so se mnogi potuhnili, če že ne stopili v sovražnikove vrste, da si tako ohranijo »nedotaknjeno« svoje dobro ime za prihodnost. Nič za to, če je narod ostal sam s slovenskimi duhovniki.

V septembru 1943 mu je bilo ponudeno podžupansko mesto. Ko je uvidel, kolike važnosti bi bilo, da bi prvič v zgodovini prestopil Slovenec prag goriškega županstva, je mesto sprejel in je takoj uvedel kot uradni jezik poleg italijanščine tudi slovenščino. Celo osebne izkaznice so se izdajale dvojezično. Kolike so bile pri tem težave, si je lahko predstavljati, če pomislimo, da uradniki niso bili zmožni slovenskega jezika in je vse to ogromno delo vršil v glavnem potom svojega tajnika dr. Sobana, ki ga je nastavil na občini.

Bil je tudi eden izmed redkih goriških slovenskih odvetnikov, ki se je boril, da se takoj leta 1943 uvede na sodišču kot uradni jezik tudi slovenščina. Ni se vdal pritisku OF, ki je vztrajala na tem, neverjetno in vendar resnično, da mora ostati na sodišču samo italijanščina. In da je bil pritisk, ki ga je Osvobodilna fronta izvajala nad sodniki, ki so prišli iz Ljubljanske pokrajine, saj Slovencev na sodnijah na Primorskem ni bilo, in se jih je bilo treba izposoditi iz Ljubljanske pokrajine, zelo močan, dokazuje dejstvo, da so enega izmed treh (število potrebno za senat) partizani zvabili na svoje ozemlje v Brdih in ga tam ubili, češ da je zagrešil veliko izdajstvo, ker je razpravljal in sodil v slovenščini na sodišču v Gorici.

GLASBENA MATICA, SPZ IN ZSKP
vabijo na drugi abonmajski

KONCERT

ki bo **v sredo 17. decembra 1975 ob 20.30** v Attemsovi palači v Gorici.

Pianist
ACI BERTONCELJ

Dve slovenski občini za samostojen šolski okraj

Kot znano, so tudi občinski sveti poklicani, da se izrečejo o ustanovitvi šolskih okrajev. Na Goriškem sta o tem do srede 10. decembra razpravljala občinski svet v Doberdobu in v Števerjanu.

Prvi je zasedal občinski svet v Doberdobu, ki je že pretekli teden soglasno (večina in manjšina) izglasoval resolucijo, s katero zahteva samostojen šolski okraj in preklic namere deželnega odborništva, da se šole v Doberdobu priključijo k šolskemu okraju v Tržiču.

Za Doberdobom je prišel na vrsto Števerjan. Tudi tu so v torek 9. decembra na izredni seji izglasovali slično resolucijo, prav tako soglasno.

Števerjanski občinski svet je na isti seji tudi razpravljal o nameravanem popisovanju slovenske manjšine na Koroškem. Tudi v tem oziru je sprejel protest zoper namero dunajske vlade in obsodil njeno preštevanje kot poskus rasne diskriminacije.

Upamo, da bomo v prihodnji številki lahko poročali, da so se za samostojen šolski okraj za slovenske šole zavzeli še ostali občinski sveti slovenskih občin na Goriškem in Tržaškem.

Nagrajeni slovenski dijaki

V soboto 6. decembra je bilo slovesno nagrajevanje dijakov enotnih srednjih šol, ki so se udeležili tekmovanja ob Dnevu poštne znamke. Tekmovanja so se udeležili tudi dijaki slovenske enotne srednje šole »Ivan Trinko«. Njihovi uspehi so zelo zadovoljivi. Med desetimi dijaki goriških nižjih srednjih šol, ki so odnesli nagrade, so trije dijaki zavoda »I. Trinko«. Nagrajeni so bili: Danijel Jarc, Majda Petejan in Renata Peleson. Vsi so učenci prof. Vl. Klanjščka.

Nagrajevanje je bilo v dvorani centra »Stella Matutina« ob navzočnosti zastopnikov krajevnih šolskih oblasti, deželnega odbornika Tripanija in zastopnikov poštne uprave.

Tudi naloge za natečaj o varstvu živali so se udeležili naši dijaki. Odnesli so dve nagradi, eno je dobila Bruna Planinšček, drugo pa Nadja Marinčič. Obe sta pisali nalogo v slovenščini. Vsem čestitamo!

Fotografska razstava

V atriju Katoliškega doma sta 8. decembra — ob reviji Mladina poje — razstavljala svoje fotografije Simon Kovačič in Marino Cuzzit. Prvi je doma iz Šempetra pri Novi Gorici in je predstavil 12 portretov v črnobeli tehniki na sodobno tematiko »Mednarodno leto žena«. Sorodno temo — »Ženska in poezija« — si je izbral tudi Furlan Marino Cuzzit iz Koprivnega. Med trinastimi fotografijami so bile nekatere barvne.

Take fotografske razstave bi lahko večkrat spremljale druge prireditve, saj se je zadnje čase fotografija zelo priljubila. Prvim poskusom v tej smeri, ki so bili še nekoliko pomanjkljivi, bodo prav gotovo sledili zahtevnejši.

Pozitivno je bilo pri ponedeljkovi izkušnji tudi to, da sta se srečala dva fotoamaterja sosedne narodnosti. Stiki med Slovenci in Furlani se v naših krajih bogato razvijajo. Pomembni so pri tem tudi osebni stiki. Za gostovanje je poskrbelo Slovensko akademsko društvo. - *eta*

Števerjan - † Frančiška Terčič

Dolga in mučna bolezen je ugasila življenje Frančiški Hlede vd. Terčič, po domače Miželjevi, iz Števerjana. Umrla je v goriški bolnišnici v jutru 9. decembra.

Pokojnica je izhajala iz znane števerjanske cerkovniške družine. Rodila je skupno z možem pok. Lojzetom, izrazito osebnostjo števerjanskega predvojnega in povojnega družbenega življenja, vzredila ter vzgojila deset otrok. Kakor je bil skromen vsakdanji kruh, ki sta ga mogla dajati otrokom, toliko obilnejša je bila ljubezen do narodnih in versko-moralnih vrednot, ki sta jo posredovala svoji družini.

Da bi zaokrožila pičli dohodek male kmetije, je pokojnica leto in dan, še prva leta po vojni, vozila mleko z ročnim vozičkom z Bukovja v Gorico ter ga delila po mestnih družinah. Nič čudnega ni, da ji je težko in naporno življenje zlomilo zdravje. Da je kljub temu dočakala 77. leto starosti, gre predvsem zasluga ljubeči skrbi otrok, zlasti najmlajše hčerke Alenke.

Pokojnici želimo, naj se spočije in živi v Bogu. Otroke in njihove družine pa naj pri vsej žalosti ob izgubi dobre matere tolaži zavest iskrene ljubezni, ki so jo njej izkazovali.

Gabrje

Gabrska župna cerkev je posvečena sv. Miklavžu. In vendar se je ta ljubeznivi svetnik vasi ob svojem prazniku nekam čudno ogibal. Pa so se zavzeli skavti in skavtinje, da letos organizirajo njegov prihod. In so v polni meri uspeli.

Skavti druge čete (Gabrje-Rupa-Peč) so v povezavi s skavtinjami s Peči in iz Rupe najprej primerno pripravili sobo v bivši gabrski šoli. Zelo učinkovita je bila igra luči. Da je sv. Miklavž mogel priti, so mu volčiči in veverička z recitacijami in priložnostnim prizorčkom »Pričakovanje sv. Miklavža« najprej pripravili pot. Sam svetnik je s svojim nastopom takoj osvojil starejše in mlajše. Bil je obenem prijazen in duhovit. Tudi darov je prinesel silno veliko. Vsi, ki so se prireditve udeležili, so bili presenečeni nad tako številnim obiskom, dokaz, da si naše ljudstvo te vrste prireditev želi in da bodo še dolgo sodobne.

Prejšnja leta je sv. Miklavž obiskal tudi Vrh. Slišali smo, da so ga otroci tudi letos pričakovali. Pa je umanjkal. Kdo mu je preprečil prihod?

* * *

V nedeljo 7. decembra pa je bilo v Gabrjah zunanje praznovanje farnega patrona. Dobre žene so cerkov okusno okrasile, pleskar Robert Ušaj je stene v cerkvi in obe zakristiji »pomladil«, da vse daje svež izraz. Tudi ogrevanje je pripomoglo k prijetnemu vzdušju v cerkvi.

Na koru je s svojimi prijetnimi glasovi prepeval otroški zbor z Vrha pod vodstvom organista Janeza Pavletiča iz Rupe. Slavnostni govornik je bil dr. Oskar Simčič iz Gorice, ki je pokazal na sodobni pomen sv. Miklavža. Darovanje je bilo za potrebe cerkve, ki so precejšnje. Po maši se je izpostavilo Najsvetejše do popoldanske pobožnosti. S slovesnimi litanijami Matere božje je bil farni praznik zaključen.

Protest Slovenskih delovnih ljudi v Italiji

Prejeli smo s prošnjo za objavo:

Proti nesprejemljivemu predlogu socialističnega deželnega odbornika za šolstvo Volpeja o ustanovitvi šolskih okrajev v Furlaniji-Julijski krajini, ki popolnoma prezre potrebe slovenske šole v Italiji in daje hud udarec upanju in željam po drugačnem reševanju naših problemov, izražajo Slovenski delovni ljudje v Italiji svojo solidarnost slovenskemu šolskemu osebju in študentom ter se obvezujejo, da bodo kot člani enotne sindikalne federacije CGIL-CISL-UIL storili vse potrebno za splošno mobilizacijo delavskega sindikalnega gibanja v oporo slovenskega šolstva v Italiji.

DAROVI

Za Zavod sv. Družine: N. N. iz Rupe 20.000 lir.

Za SKAD - Gorica: N. N. 5.000 lir.

Marjan Hrovat iz Gorice daruje za svetogorsko cerkev in misijonarja Cukaleta po 100.000 lir in za cerkev sv. Ivana v Gorici 30.000 lir.

N. N. družbenica daruje ob tretji obletnici smrti Pavle Makuc za slovensko krščansko skupnost in »Našo pot« ter za gladujoče po 10.000 lir.

Ob svoji zlati poroki darujeta Kovic Alojzij in Štefanija s Peči za pečansko cerkev 20.000, za Zavod sv. Družine, Alojzijevišče in za slovenske misijonarje pa po 10.000 lir.

V počastitev spomina Marije Lavrenčič in Andreine Kariš daruje Amalija Pečar za Katoliški glas 10.000 lir.

Ušaj - Rupa daruje za svetogorsko svetišče, za sklad Katol. glasa, za Zavod sv. Družine, za Alojzijevišče in za Katoliški dom po 10.000 lir.

Družina Berlot iz Rupe daruje ob izgubi dragega Jožefa za domačo cerkev 20.000 lir.

Za cerkev na Opčinah: družina Mario in Edvin Sosič namesto cvetja na grob Karla Sosič 1.000; v isti namen družina Di Stanislao 5.000; Justina in Viktorija Hrovatin, Terezija in Karla, namesto cvetja na grob pok. Ferdinanda Sosič 15.000; Sosič Marija in Ivanka v spomin pok. družin Sosič in Pregelj 10.000; Hrovatin Zora v spomin pok. Ferdinanda in Karla Sosič 2.000; razni 5.000; družina Peter Vidau 4.000; Lorica Lojk 2.800; Sosič Valerija namesto cvetja na grob Nandota Sosič 5.000; F. S. 800; Niko Kosmina ob krstu hčerke Maje 15.000; po don Sferco 5.000; Marija Škerlavaj 1.000; družina Sosič v spomin moža in očeta Karla 10.000 lir.

Za novi oltar v Bazovici: N. N. 5.000, ob krstu Aleksandra Silvestri starši in botri 15.000, Marija in Dora Živic v spomin Milke Babuder 5.000, Rezi Kralj v spomin staršev Glažar in Milke Babuder 5.000; v spomin pok. Gabrijela Kralj: žena Ema 5.000, Pierina Žagar 5.000, mati 5.000; Argia Temporini 5.000, Marija Marc v spomin Emilije Babuder in Gabrijela Kralj 10.000, ob krstu Martina Kalc iz Padrič 15.000, Milkovič Viktorija iz Gropade 5.000, namesto cvetja pok. Antoniji Gojča družina Pečar Amalije 30.000 lir.

Za ogrevanje cerkve v Bazovici: Sonja Mahnič-Šajn 10.000, Zora Presl 5.000, Marija Ražem 10.000, družina Mevlja 7.000, Karlo Mezgec 3.500, Tona Grgič 1.500, Ema Križmančič 10.000, v spomin Milke Babuder Pierina Žagar 2.000, Valerija Grgič 6.000, N. N. 5.000, Lebanovi v spomin Milke Babuder 10.000, Marija Križmančič 1.500, Marija Križmančič 6.000, ob krstu Ivane Marc 48.500, Marija Leban v spomin pok. moža Milana 5.000, Zorka Ražem 5.000, Leticija Križmančič 7.000, ob poroki Mirjane Metlika-Dorči Okretič 17.700, Križmančič Ivana 10.000, Zofka Križmančič 2.000, v spomin Gabrijela Kralj Marija Smotlak 5.000, Ivanka Mlač 10.000, v spomin pok. Gabrijela Kralj Silvo Ozbič 3.000, Ema Križmančič 3.500, N. N. 10.000, v spomin staršev Vida Renčelj 5.000, od Sv. Ivana Pini Kocijančič 2.000, Angela Mlač 2.000, Cehovin Albin iz Trsta 5.000, N. N. iz Orleka 3.000, ob krstu Petra Ferluga iz Padrič 3.500, srebrnoporočenca Russo iz Trsta 10.000, Marta Mužina v spomin na mamo Angelo 5.000, Marija Gandolfi iz Motela 8.500, v spomin Gabrijela Kralj Marija Ražem 10.000, Antonija Guštin iz Padrič 8.500, Marija Kralj iz Padrič 1.000 lir.

Za Finžgarjev dom na Opčinah: namesto cvetja na grob Karla Sosiča so darovali po 5.000 lir: družina Sosič, Narodna ul. 34, Sosič Mario in Edvin, Sosič Albin.

Za Slomškov dom v Bazovici: ob najsti obletnici Marija Marc 5.000; Marija Ražem 5.000 lir.

Za Marijin dom v Rojanu: Eleonora Križman 10.000; Pina Piščanc za tretjo obletnico smrti moža Ernesta 10.000 lir.

Za cerkev v Ricmanjih: družina Hrvatin 4.000; družina Zuljan ob obletnici smrti očeta Marija 5.000; družina Vodopivec ob krstu male Mojce 5.000; Marija Senica 5.000; novoporočenca Fontanot-Dobrila 5.000 lir.

Za Baragov dom v Ricmanjih: Vera Turk ob obletnici smrti mame Amalije 10.000; družina dr. Zlobec-Vouk 30.000; družina Komar ob krstu malega Igorja 5.000; Marija Senica 2.000 lir.

Za svetogorsko cerkev: družbenica iz Gorice 20.000 lir.

Za slovenske misijonarje: župnija Rupa-Peč 120.000 lir.

Za lačne po svetu: N. N. iz Rupe 5.000 lir.

Za misijone: Ivanka Petelin 10.000; Pina Piščanc 10.000; Marija Močibob v spomin umrle mame Marije 5.000 in v spomin Anice Zorko 5.000 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

OBVESTILA

SKAD vabi na pogovor o splavu, ki bo v soboto 13. decembra ob 20.30 v mali dvorani Katoliškega doma. Gosta bosta dr. Marijan Šef in dr. Rafko Dolhar.

V Marijinem domu v Trstu, ul. Risorta 3 bo v nedeljo 14. decembra ob 17.30 ponovitev zgodovine Marijine družbe ob predvajanju diapozitivov in prizor Tončke Curk »Njeno poslanstvo«.

V Kulturnem domu v Trstu bo v torek 16. decembra ob 15.30 gostovalo PDG iz Nove Gorice z otroško igro »Ostržkove dogodivščine«, v petek 19. decembra ob 20.30 pa bo v izvedbi SSG iz Trsta premiera igre Maksima Gorkija »Barbari« (prizori iz okrajnega mesta). Igra je za red A premierski.

V Marijinem domu v Rojanu (ul. Cordaroli, 29) bo govoril v nedeljo 14. dec. ob 15. uri dr. Walter Dermota o verski vzgoji predšolskih otrok. Vabljeni starši, ki se za vprašanje zanimajo. Ker je ulica Cordaroli začasno enosmerna, je dovoz z avti samo iz ulice Commerciale.

★

LJUBLJANSKA TV

Spored od 14. do 20. decembra 1975

Nedelja: 9.05 »Ana Karenina«. 10.10 Otroška oddaja. 11.15 Ljudje in zemlja. 13.10 Smučanje. 15.00 Nedeljsko popoldne. 16.40 Košarka Partizan : Jugoplastika. 18.20 Pionirji letalstva. 20.05 »Gruntovčani«. 21.05 Bohinj. 21.50 Šport.

Ponedeljek: 17.20 Snežna kraljica. 17.35 Čarobna žoga. 18.05 Od zore do mraka. 20.05 »Ribji koncert«, nad. 21.45 Kulturne diagonale.

Torek: 16.10 Smučanje. 17.10 Sviloprejka, film. 17.20 »Erazem in potepuh«, nad. 18.10 »Vidra«, film. 18.45 Študentska kultura. 21.05 Maupassant :»Lepi striček«.

Sreda: 15.45 Smučanje. 17.15 Dvoživka in templarji. 18.40 Zeleni otok. 20.05 »Poročena ženska«, film. 21.45 Miniature.

Četrtek: 17.20 Gledališče.. 18.10 »Zdaj ko bizona ni več«, film. 20.05 Bitka za rajnence. 20.55 Četrtkovi razgledi. 21.25 Ob 100-letnici M. Ravela.

Petek: 17.20 Pisani svet. 18.05 Pevski tabor. 18.40 Svet, ki nas obdaja. 18.55 Ribniki. 20.05 »Mandragola«, film.

Sobota: 11.55 Smučanje. 17.20 Po belih in črnih tipkah. 20.05 Življenje je lepo. 22.00 »Kojak«, film.

Radio Trst A

Poročila: 7.15 (samo ob delavnikih), 8.15, 11.30 (samo ob delavnikih), 13.15, 14.15, 17.15 (samo ob delavnikih), 20.15 in 22.45.

Dejstva in mnenja: 14.30 (samo ob delavnikih).

Šport: (dnevno) ob 20.00 uri.

Spored od 14. do 20. decembra 1975

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 11.15 Mladinski oder: »Na Mars za vsako ceno«. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 13.00 Kdo, kdaj, zakaj. 14.30 Nedeljski vestnik. 16.00 Šport in glasba. 17.00 »Sinovi starega Rimljana«. Tragedija. 19.00 Folk iz vseh dežel. 19.30 Zvoki in ritmi. 20.30 Sedem dni v svetu. 20.45 Pratika. 22.10 Sodobna glasba.

Ponedeljek: 11.40 Radio za šole. 12.00 Opoldne z vami. 14.30 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Radio za šole. 18.50 Baletna glasba. 19.10 Odvetnik za vsakogar. 20.35 Slovenski razgledi.

Torek: 11.35 Pratika. 12.50 Revija glasbil. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Komorni koncert. 19.10 Baročna arhitektura v Gorici. 19.25 Za najmlajše. 20.35 Wagner: »Mojstri pevci nürnberški«, opera. 21.40 Sanjajte z nami.

Sreda: 11.40 Radio za šole. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Radio za šole. 18.50 Deželni koncerti. 19.10 Avtor in knjiga. 20.35 Simfonični koncert.

Četrtek: 11.35 Slovenski razgledi. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Slovenski znanstveniki na univerzi. 18.50 Duet Antona Lajovca. 19.10 Dopisovanje. 19.25 Za najmlajše. 20.35 »Veronika Deseniška«. Tragedija. 21.45 Glasba v razvedrilo.

Petek: 11.40 Radio za šole. 12.00 Opoldne z vami. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Radio za šole. 18.50 Koncertisti naše dežele. 19.10 Pripovedniki naše dežele. 20.35 Delo in gospodarstvo. 20.50 Koncert. 21.35 Lahka glasba.

Sobota: 11.35 Poslušajmo spet. 15.45 Avtoradio. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Simfonična glasba. 19.10 Cerkev sv. Ivana v Landarski jami. 19.40 Pevska revija. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 »Novi orli plapolajo«. Drama. 21.30 Vaše popevke.

UPRAVA IN UREDNIŠTVO sporočata: božična številka Katoliškega glasa bo izšla v četrtek 18. decembra na osmih straneh. Voščila sprejemamo do srede 17. decembra zjutraj. Ta številka bo zadnja v letu 1975. Naslednja bo že novoletna. Izšla bo v sredo 31. decembra z datumom 1. januarja 1976. Naročnina ostane nespremenjena.

★

Nagrajevanje »Mali oder« '75. V ponedeljek 15. decembra bo na sedežu Društva slovenskih izobražencev v ul. Donizetti 3 v Trstu nagrajevanje amaterskih odrov, ki so se prijavili ZSKP v Gorici ali Slovenski prosveti v Trstu za natečaj »Mali oder '75«. Na večer, ki se bo začel ob 20.15, vljudno vabljeni vsi ljubitelji amaterske odrske umetnosti.

★

Četrti abonmajski koncert Glasbene Matice bo v petek 12. decembra ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu. Na sporedu je simfonični orkester Slovenske filharmonije, pri klavirju solistka Dubravka Tomšič.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 70 lir, osmrtnice 100 lir, k temu dodati 12 % davek IVA.

Odgovorni urednik: *msgr. dr. Fr. Močnik*
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo

†

V 77. letu starosti nas je po daljšem bolehanju v torek 9. decembra za vedno zapustila naša mama, babica in prababica

Frančiška Hlede vd. Terčič

Bila nam je vzor požrtvovalne matere in predanosti božji volji. Tej božji volji se izročamo ob nenadomestljivi izgubi tudi mi trdno prepričani, da je prejela pri Bogu plačilo za vsa svoja dobra dela.

Pokopali smo jo v četrtek 11. decembra, potem ko smo jo po opravljeni pogrebni maši pospremili na števerjansko pokopališče, kjer bo skupaj s svojim možem čakala na vstajenje od mrtvih.

Bukovje - Števerjan, 11. decembra 1975

Sinovi in hčere z družinami ter ostalo sorodstvo